

VEILIGHEIDSREGIO
BRABANT-NOORD

Samenvatting

Actualisatie Risicoprofiel 2014: *Veiligheidsrisico's in Brabant-Noord*

De gemeenteraden in de Veiligheidsregio Brabant-Noord kunnen hun wensen aangeven over de Actualisatie Risicoprofiel 2014. De informatie hieronder maakt duidelijk waarom deze actualisatie nodig is, wat de rol van de gemeenteraad is, welke regionale risico's er zijn, wat de laatste jaren is veranderd aan de risico's en welke risico's meer aandacht verdienen.

Waarom een Actualisatie Risicoprofiel?

Elke veiligheidsregio moet beschikken over een risicoprofiel dat aangeeft op welke regionale risico's een veiligheidsregio zich moet voorbereiden, zo bepaalt de Wet veiligheidsregio's. Met dit profiel in de hand stelt het bestuur van elke veiligheidsregio een regionaal beleidsplan vast dat onder andere aangeeft hoe de regio zich voorbereidt op risico's.

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in 2011 het Regionaal Risicoprofiel 2011 vastgesteld, dat de veiligheidsrisico's voor deze regio in beeld brengt. In 2014 heeft het dagelijks bestuur van de veiligheidsregio het concept van de Actualisatie Risicoprofiel 2014 goedgekeurd.

Daarmee heeft de veiligheidsregio geen nieuw risicoprofiel gemaakt, maar het risicoprofiel uit 2011 aangepast. In de loop van 2015 komt namelijk een nieuwe landelijke methodiek gereed om risicoprofielen op te stellen en vervalt de huidige methodiek. De nieuwe methodiek is echter nog niet beschikbaar en de huidige methodiek leidt tot een risicoprofiel dat slecht vergelijkbaar is met het risicoprofiel uit 2011.

Zodoende heeft de veiligheidsregio naar eigen inzicht beoordeeld hoe de risico's uit het Regionaal Risicoprofiel 2011 zich hebben ontwikkeld. De nieuwe landelijke rekenmethodiek zal de Veiligheidsregio Brabant-Noord omstreeks 2018 toepassen, bij een volgende ronde voor het vaststellen van risicoprofielen.

VEILIGHEIDSREGIO
BRABANT-NOORD

Wat is de rol van de gemeenteraad?

De gemeenteraad kan nu zijn wensen over de Actualisatie Risicoprofiel 2014 kenbaar maken. De raad mag aangeven voor welke risico's hij extra aandacht wil en mag in zijn wensen risico's naar voren brengen die de Actualisatie Risicoprofiel 2014 niet noemt. De raad mag verder lokale beleidsprioriteiten en veiligheidsthema's naar voren brengen, die volgens de raad extra aandacht van de veiligheidsregio verdienen. Het is raadzaam de wensen te beargumenteren, want de veiligheidsregio zal de wensen wegen.

Nadat de gemeenteraad zijn wensen kenbaar heeft gemaakt, gebeurt het volgende:

1. de burgemeester zal de wensen van de gemeenteraad doorgeven aan de Veiligheidsregio Brabant-Noord
2. het algemeen bestuur van de veiligheidsregio stelt de wensen en de Actualisatie Risicoprofiel 2014 vast
3. de veiligheidsregio weegt de wensen van de gemeenteraden en verwerkt deze samen met de Actualisatie Risicoprofiel 2014 in het beleidsplan; dit plan geeft aan welke prioriteiten de veiligheidsregio in de komende periode legt en wat de organisatorische gevolgen zijn.
4. de gemeenteraad spreekt zich medio 2015 uit over het beleidsplan

Wat staat er in de Actualisatie Risicoprofiel?

Met de Actualisatie Risicoprofiel 2014 heeft de Veiligheidsregio Brabant-Noord (in casu: een werkgroep met daarin ook vertegenwoordigers van de gemeenten) het Regionaal Risicoprofiel 2011 onder de loep genomen en daarbij de volgende vragen gesteld:

- zijn er sinds 2011 risico's afgevallen of bijgekomen?
- zijn de risico's meer of minder waarschijnlijk geworden?
- zijn de effecten van (de incidenten en calamiteiten als gevolg van) de risico's groter of kleiner geworden?
- hebben zich de afgelopen vier jaar rond de risico's relevante ontwikkelingen voorgedaan?
- welke beleidsadviezen geeft de veiligheidsregio voor de risico's?
- welke risico's hebben de politieke of bestuurlijke aandacht gekregen?

Welke regionale risico's zijn er?

Het Regionaal Risicoprofiel 2011 onderscheidt achttien risico's. Het gaat hierbij niet om lokale risico's, maar om risico's die om regionaal beleid vragen. Bij de vaststelling van die risico's gaat de veiligheidsregio uit van de zwaarst denkbare calamiteit die in deze regio kan plaatsvinden. De risico's zijn met een landelijke methodiek vastgesteld door regionale experts. Het Regionaal Risicoprofiel 2011 geeft bij elk van de achttien risico's uitgebreid aan wat de achtergrond is, hoe groot de kans op een calamiteit is en wat de gevolgen (doden, gewonden, kosten, aantasting milieu et cetera) daarvan kunnen zijn.

Onderstaande tabel bevat een beknopte samenvatting van de risico's met informatie uit het Regionaal Risicoprofiel 2011 en de Actualisatie Risicoprofiel 2014. De linkerkolom vermeldt risico's. De middenkolom geeft aan wat de zwaarst denkbare calamiteit is die dit risico met zich meebrengt: het 'maatgevend scenario'. Dat scenario betreft een plek in deze regio waar het incident kan plaatsvinden en een verloop met de grootst mogelijke gevolgen. De rechterkolom geeft aan welke wijzigingen of ontwikkelingen tussen 2011 (Regionaal Risicoprofiel) en 2014 (Actualisatie Risicoprofiel) hebben plaatsgevonden.

	Risico	Maatgevend scenario	Ontwikkelingen 2011-2014
1	overstroming	door hoogwater overstroomt de Maas bij dijkkring 36a bij Keent;	dijkkring 36 voldoet inmiddels aan wettelijke norm, maar het maatgevende scenario heeft nog steeds betrekking op deze locatie
2	natuurbrand	er breekt een bos- of heidebrand uit in een van de vijf natuurgebieden;	sinds 2011 zijn een provinciale Taskforce Natuurbranden en een landelijke Kerngroep Natuurbranden opgericht waar de VR aan meedoet; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
3	brand in publieksgebouw	er breekt brand uit tijdens een drukbezochte dienst (1000 bezoekers) in de Kathedraal St. Jan in Den Bosch;	geen ontwikkelingen
4	brand in gebouw met bewoners die niet zelfredzaam zijn	brand in verpleeghuis met 100 bewoners;	mensen met zorgbehoefte wonen meer verspreid in groepszorgwoningen, vaak zonder bedrijfshulpverlening; bewoners van zorginstellingen zijn steeds minder zelfredzaam; het maatgevend scenario blijft gelijk
5	ongeval met gevaarlijke stoffen tijdens vervoer of in een bedrijf	drie scenario's: 1. een tankwagen vol vloeibaar gas ontploft waarbij een vuurbal van 150 meter doorsnee ontstaat; 2. een tankwagen waaruit benzine lekt die in brand vliegt; 3. een tankwagen waaruit (veelgebruikt en giftig) chloor of acrylnitril lekt;	geen ontwikkelingen
6	nucleair ongeval	door bijvoorbeeld een brand komt nucleair materiaal vrij;	geen ontwikkelingen

Prioritair risico

	Risico	Maatgevend scenario	Ontwikkelingen 2011-2014
7	verstoring van de energievoorziening	minimaal 40.000 inwoners raken minstens 8 uur afgesloten van energie;	geen ontwikkelingen
8	verstoring van de drinkwatervoorziening	minimaal 40.000 inwoners raken minstens 8 uur afgesloten van drinkwater uit de kraan;	geen ontwikkelingen
9	verstoring van de afvalwaterzuivering	minimaal 40.000 inwoners kunnen minstens 8 uur hun huishoudelijk afvalwater niet lozen;	geen ontwikkelingen
10	verstoring van telecom / ict	in de hele regio vallen telefoon en dataverkeer 48 uur uit; automatische meldinstallaties bij instellingen vallen uit, waardoor meldingen later binnenkomen bij hulpdiensten;	geen ontwikkelingen
11	vliegtuigongeluk in een stedelijk gebied	een vliegtuig met minimaal 20 inzittenden stort neer in dichtbevolkt gebied;	geen ontwikkelingen
12	vliegtuigongeluk op een vliegveld	op of rondom (tot 1000 meter) vliegbasis Volkel stort een vliegtuig neer;	sinds 2011 vermindert het aantal vliegtuigen en de hoeveelheid munitie op Volkel; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
13	ongeval tijdens vervoer over water	twee scenario's: 1. incident met hospitaalschip de Henri Dunant met 130 passagiers, waarvan de helft niet zelfredzaam; 2. aanvaring met binnenschip waarbij brandbare vloeistof of gifwolk ontsnapt;	in 2015 worden de Zuid-Willemsvaart en het Maximakanaal heropend. De omvang van het gevaarlijke stoffen vervoer verandert, de risicoklassen niet. Er is geen vervoer meer dwars door het stedelijke Den Bosch (waar het risico daalt), maar wel door het omliggende minder stedelijk gebied (waar het risico stijgt); het maatgevend scenario blijft hetzelfde

	Risico	Maatgevend scenario	Ontwikkelingen 2011-2014
14	ongeval tijdens vervoer over spoor	drie scenario's: 1. een tankwagen vol vloeibaar gas ontploft waarbij een vuurbal van 150 meter doorsnee ontstaat, 2. een tankwagen waaruit benzine lekt die in brand vliegt, 3. een tankwagen waaruit (veelgebruikt en giftig) chloor of acrylnitril lekt;	om overschrijding van risiconormen rond Breda, Tilburg en Dordrecht te verminderen, zal er vanaf 2020 meer vervoer van gevaarlijke stoffen zijn op het traject Meteren-Boxtel (Den Bosch, Vught, Haaren en Boxtel); enerzijds brengt dit een hoger risico met zich mee; anderzijds verminderen maatregelen als vrije kruisingen, minder wissels en trajectbeveiliging het risico; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
15	pandemie	30 procent van de bevolking krijgt (een nieuwe en sterke variant van) de griep;	door toename van antibioticaresistentie, vrij handelsverkeer, reisbewegingen neemt de kans op gecompliceerde infectieziekte-uitbraak toe; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
16	dierziekte die overdraagbaar is op mensen	besmetting door Q-koorts;	centralisatie van stallen tot megastallen en intensivering van veetransport vergroten de kans op uitbraak van een dierziekte die overdraagbaar is op de mens; het maatgevend scenario blijft hetzelfde
17	paniek in een menigte	bij een evenement met 10.000 mensen doet zich een explosie voor en rennen bezoekers in paniek weg, waardoor mensen onder de voet worden gelopen;	het aantal en de duur van evenementen nemen toe en daarmee ook het aantal evenementencampings, wat de kans op paniek vergroot; het maatgevend scenario blijft hetzelfde

Prioritair risico

Risico	Maatgevend scenario	Ontwikkelingen 2011-2014
18 verstoring van de openbare orde	bij een evenement of demonstratie ontstaan vechtpartijen, plunderingen of rellen die om een 'bovengemiddelde capaciteit' van de politie vragen; omdat de oorzaak en plek van ordeverstoring zo divers kunnen zijn, ontbreekt een duidelijk scenario;	met de opkomst van sociale media zijn mensen makkelijker te mobiliseren wat de kans op ordeverstoringen vergroot; het maatgevend scenario blijft hetzelfde

Er zijn geen nieuwe risico's bijgekomen

Volgens de Veiligheidsregio Brabant-Noord zijn er de afgelopen vier jaar geen nieuwe risico's bijgekomen en geen risico's afgevallen.

De maatgevende scenario's van alle risico's zijn gelijk gebleven. In een aantal gevallen worden calamiteiten weliswaar meer of minder waarschijnlijk of wordt de impact groter of kleiner. Vanuit het oogpunt van risicobeoordeling zijn deze wijzigingen op dit moment echter marginaal.

Vier prioritaire risico's vragen meer aandacht

De veiligheidsregio heeft in de Actualisatie Risicoprofiel 2014 risico's aangewezen die extra aandacht verdienen. Daarbij is gekeken voor welke risico's bestuur en politiek veel aandacht hebben, rondom welke risico's sprake is van (landelijke) ontwikkelingen en of nieuw beleid nodig is om een risico op een acceptabel niveau te houden. Op basis van deze criteria heeft de Veiligheidsregio uit de achttien risico's in het Regionaal Risicoprofiel vier prioritaire risico's aangewezen. Deze aanwijzing is een beleidsadvies voor het op te stellen beleidsplan. Het betreft de volgende risico's en motiveringen:

1. Overstroming,

vanwege de landelijke ontwikkelingen in veiligheidsnormen die de waarschijnlijkheid en het effect van overstroming beïnvloeden. In de toekomst zal het maatgevende scenario voor overstromingen veranderen: dijkverhoging en -versteviging verkleint namelijk de kans op het doorbreken van een dijk. Omdat de dijk hoger is, zit er echter meer water achter. Op het moment dat de dijk toch doorbreekt, zal er daardoor meer water vrijkomen.

2. Natuurbrand,

vanwege een aantal grote natuurbranden die afgelopen jaren buiten deze regio heeft gewoed. Daarom heeft de Commissaris van de Koning de Brabantse veiligheidsregio's verzocht hier aandacht aan te besteden. De Veiligheidsregio Brabant-Noord telt vijf natuurgebieden waar een natuurbrand kan uitbreken. De veiligheidsregio doet mee met de landelijke werkgroepen en onderzoeken op dit gebied. Overigens heeft van alle risico's een natuurbrand de geringste effecten.

3. Brand in gebouw met verminderd zelfredzame personen,

omdat zorgtehuizen en verpleeghuizen steeds groter worden en er steeds minder budget is en omdat nog onbekend is of ontwikkelingen in het zorgstelsel de veiligheidsrisico's vergroten. Ontruimen in de nacht is nu al lastig, maar zal door de ontwikkelingen in de zorg steeds moeilijker worden. Instellingen en bedrijven hebben zelf de verantwoordelijkheid om snel te ontruimen. De veiligheidsregio draagt hiervoor geen verantwoordelijkheid. De veiligheidsregio wil onderzoeken welke invloed de hervormingen van het zorgstelsel hebben op de veiligheid van mensen die niet zelfredzaam zijn en de bewustwording over een goede voorbereiding op snel ontruimen vergroten.

4. Paniek in menigten,

omdat er bij een aantal grootschalige evenementen buiten de regio incidenten zijn geweest en er sprake is van meer, langdurigere en grotere evenementen. Om dit risico voldoende af te dekken wordt op regionale schaal de bewustwording en het evenementenbeleid verbeterd.

